

I.M. van der Laan

Ingervanderlaan@gmail.com

Via vSKBN

15 februari 2017

Advies t.b.v. nieuwbouw kinderboerderij Nieuwkoop

U heeft de vSKBN benaderd om een advies te schrijven over de nieuwbouw van kinderboerderij Nieuwkoop, waarbij u mij diverse stukken heeft gestuurd met betrekking tot de oude en nieuwe gewenste situatie.

Wettelijk kader

Wet- en Regelgeving aangaande kinderboerderijen is opgenomen in de *Wet Dieren*. Onder deze wet valt *Het besluit houders van dieren*, waarin algemene, maar ook meer specifieke eisen zijn opgenomen rond het houden van (huis)dieren en productiedieren (waar veel op kinderboerderijen gehouden dieren ook onder vallen).

Keurmerk Kinderboerderijen

U heeft aangegeven bekend te zijn met het Keurmerk Kinderboerderijen en waarde te hechten aan kwaliteit. Na opening wil de kinderboerderij dit keurmerk gaan voeren. In het Keurmerk Kinderboerderijen is de wet- en regelgeving, aangevuld met dierenwelzijnsnormen voor kinderboerderijen opgenomen en worden deze aan de hand van specifieke criteria getoetst. Waar van toepassing zal in de onderstaande tekst hiernaar verwezen worden. Voor de wettelijke kaders, danwel geldende normen voor het houden en verzorgen van dieren op de kinderboerderij verwijs ik u naar het document Keurmerk kinderboerderijen, waarin waar van toepassing verwezen wordt naar *het besluit houders van dieren*.

Kinderboerderij Nieuwkoop is voornemens gerund te worden met vrijwilligers. Om een goede continuïteit te kunnen waarborgen is van belang dat zij vakbekwaam zijn. In de bijgevoegde bijlage en in het Keurmerk is aangegeven aan welke eisen moet worden voldaan. U geeft hierbij aan: De vrijwilligers zijn- of worden opgeleid en gecertificeerd.

Nieuwbouw kinderboerderij Nieuwkoop

Vanuit de vSKBN heb ik op praktische wijze gekeken naar de bouwtekeningen van de stallen en uw toelichting hierop, hierbij in beschouwing genomen de wettelijke eisen op dit gebied en eisen gesteld aan kinderboerderijen op het gebied van dierenwelzijn en gezondheid. U geeft tevens aan dat de kinderboerderij een bredere maatschappelijke functie krijgt, waarbij ruimte is voor het ontvangen van ouderen, mindervaliden en schoolkinderen.

Met betrekking tot de ontwikkelingen binnen de branche kinderboerderijen zien we een verschuiving van niet alleen het houden en tonen van dieren, maar een veel bredere maatschappelijke en ook multi-functionele rol binnen de stad/ omgeving. Daarnaast is ook de kijk op dierhouderij aan het veranderen en is dierenwelzijn een belangrijk, maar soms ook erg gevoelig item. Mede vanuit de overheid is verder de aandacht voor diergezondheid, met name op het gebied van zoonosen (ziekten

die van dier op mens overgaan) sterk toegenomen. Dit alles bij elkaar stelt ook steeds hogere eisen aan een kinderboerderij (H. 2 Keurmerk). Dit betekent ook dat een kinderboerderij, zoals deze 10-20 jaar geleden werd neergezet, niet zonder aanpassingen meer zal voldoen aan de huidige eisen.

Ik zie dat hierin in de plannen al op verschillende manieren rekening is gehouden. U geeft aan dat de plannen voor de nieuwbouw van de gebouwen verschillen in hoogte- en oppervlaktematen ten opzichte van de oude situatie. Hiermee wilt u onder andere bewerkstelligen dat een bezoek aan de kinderboerderij een actievere beleving is in plaats van (passief) de dieren vanachter het hek te bekijken. Dit past goed binnen de huidige ontwikkelingen op het gebied van kinderboerderijen: betere contactmogelijkheden en ook voorbeeldfunctie met betrekking tot het houden van dieren, zoals hierboven ook genoemd.

U geeft aan dat de oppervlakte van de stallen groter is dan in de oude situatie. De afgelopen jaren hebben kinderboerderijen meermaals op onverwachte (bv. uitbraak vogelgriep), maar ook vooraf bepaalde momenten (afzonderen rond bevallingen ivm Q-koorts maatregelen) mogen ervaren dat dieren tijdelijk niet in contact mochten komen met bezoekers en op stal gehouden dienden te worden. Omdat niet voorspelbaar is wanneer en hoelang dit soort situaties duren, is het advies de stalruimte de norm te laten zijn voor de ruimte die de dieren nodig hebben om zich comfortabel te kunnen voelen en hun natuurlijk gedrag te kunnen vertonen, dus hierin wordt de uitloop/ weide niet meegerekend. U heeft hier in uw plannen al nadrukkelijk rekening mee gehouden met betrekking tot de oppervlaktes van de stallen in relatie tot het aantal dieren (5 herten, 2 hangbuikzwijnen, 8 geiten, 3 pauwen, 3 kalkoenen, 13 kippen en 5 konijnen en 4 grondeekhoorns). Er wordt hiermee voldaan aan de wettelijke eisen. (H. 1.6 keurmerk). Daarnaast moeten de stallen ook voldoende ruimte bieden voor de jonge dieren.

U geeft het in een plan ook al aan, maar de stalhoogte speelt een rol bij de ventilatie. Een hogere stal heeft hiermee een groter volume en biedt betere ventilatiemogelijkheden. Dit resulteert hiermee in een beter stalklimaat, welke zeker ten tijde van maatregelen dierziekten (dieren verplicht op stal) van belang is en een bijdrage levert aan de diergezondheid. Een verdere eis vanuit het Keurmerk Kinderboerderijen is het voorzien in een quarantaineruimte (H 1.4 Code voor hygiëne voor kinderboerderijen) om dieren tijdelijk (individueel) te kunnen afzonderen. Hierbij is met de bouw van de stallen rekening gehouden

De watervogels, genoemd worden 2 zwanen, 8 eenden, 2 ganzen zullen zich niet in de gebouwen bevinden, maar ten tijde van vogelgriep kan het voor langere periode zijn vereist om de dieren af te schermen van bezoekers en wilde vogels. Het is van belang dat de stal, waarin de kippen worden gehouden ook hiervoor de capaciteit heeft. Met de formaten zoals genoemd is dit mogelijk. Het wordt afgeraden om de watervogels in dit geval te plaatsen in de stal met de zoogdieren, omdat zij vanaf dat moment ook afgeschermd zouden moeten worden.

Conclusie

Met de tekeningen en genoemde stalmaten is rekening gehouden met:

- Breder maatschappelijke rol kinderboerderij
- Goede arbeidsomstandigheden vrijwilligers
- Voldoende ruimte voor de dieren met betrekking tot dierenwelzijn en gedrag
- Voldoende ruimte voor de dieren bij 'ophokplicht' (indien deze maatregelen worden opgelegd door overheid) en mogelijkheden tot het nemen van hygiënemaatregelen
- Voldoende capaciteit bij aanwas van jonge dieren
- Gezond stalklimaat

Hiermee wordt voldaan aan de wettelijke eisen en de normen die zijn opgesteld voor kinderboerderijen. Helder is dat het plan op diverse punten rondom het huisvesten van dieren rekening gehouden is met zowel dierenwelzijn als maatregelen rondom diergezondheid.